

ikke inden en Uge efter, at Forældre eller Værge have faaet Kundskab om, at Tyendet har bortfæstet sig, nedlægges Indsigelse. Dette finder jeg er en heldig Bestemmelse fremfor den tidligere, hvorefter Forældre eller Værge altid skulde give deres Bemyndigelse.

§ 4 afskaffer de nuværende Skudsmaalsbøger. Disse Skudsmaalsbøger, der ikke svare til deres Navn, eftersom der ikke i dem maa indføres noget som helst Skudsmaal, ere i særlig Grad lagte for Had, og man er gaaet saa vidt, at man har kaldt dem Pariamærke og Trælletegn. Jeg kan med min bedste Villie ikke begribe med hvilken Ret. I Kommissionsbetænkningen hedder det, at Ordningen med Skudsmaalsbøger i Tyendets Øjne er forhadet, Tyendet ser heri — altsaa i disse Skudsmaalsbøger — et Symbol paa hele sin formentlige Underklassestilling. Jeg tror ikke, at dette er rigtigt. Jeg tror, at de allerfleste Tjenestefolk Landet over ikke et Øjeblik mene, at der er noget nedværdigende i at have disse Bøger, der kun vise, hvor og hvor længe de have tjent i de forskellige Pladser. For Husbondene ere disse Bøger af Værdi, og ogsaa for Tjenestefolkene have de stor Betydning, fordi de ved Hjælp af disse Bøger kunne dokumentere, hvilken Stadighed de have udvist i deres tidligere Tjeneste. Ikke heller er det mig muligt at fatte, at Tyendets Til- og Frameldelsespligt i nogen Maade skulde være nedværdigende. Men det visse er, at disse saakaldte Skudsmaalsbøger have en stor Betydning for Kommunerne, og at det for dem vil være særdeles uheldigt, om Skudsmaalsbøgerne afskaffes. Kommissionsbetænkningen indrømmer ogsaa, at Kommunerne ere stærkt interesserede i den nuværende Ordningens Opretholdelse, da disse Bøger i mange Alimentations- og Forsørgelsessager ere de eneste faste Holdpunkter.

Man vil altsaa gaa bort fra Skudsmaalsbøgerne, men Justitsministeriet skal lade udarbejde Blanketter til Tyendekontrakter, som kunne faas paa Politikontoret og hos Sognefogeden. Men disse Tyendekontrakter skulle lige saa lidt være obligatoriske som de Tjenestebeviser, som Tyendet kan kræve, og som skulde bevidne Tjenestens Varighed og Art. Jeg tror nu, at hverken Kontrakterne eller Beviserne ville blive synderligt benyttede. Dersom man endelig vil af med Skudsmaalsbøgerne — ud fra en Betragtning, hvis Berettigelse jeg som sagt ikke kan anerkende —, mener jeg, at man

burde indføre Tjenestebøger til Optagelse af de af Tyendet afsluttede Fæstemaal.

§ 7 bestemmer, at de ordentlige Skiftetider som hidtil i Tyendeforhold, indgaaede halvaarsvis eller paa længere Tid, skulle være den 1. Maj og den 1. November. Det oplyses i Kommissionsbetænkningen, at man har gjort gældende, at man den 1. November i Regelen ikke er færdig med Efteraarsarbejdet paa Landet, hverken Efteraarspløjningen eller Roeoptagningen, og at man derfor fra mange Sider ønsker, at Efteraarets Skiftetid skulde henlægges til 1. December. Skønt jeg godt kan indse, at det vil være forbundet med store Vanskeligheder at opfylde dette Ønske, er der dog saa meget, der taler for det, at Spørgsmaalet i alt Fald nøje bør undersøges i det kommende Udvalg.

Men Hovedindvendingen mod dette Lovforslag vil, tror jeg, i alt Fald fra det andet Tings Side rettes imod Bestemmelserne i Lovforslagets §§ 12 og 13, der angaa Tyendets Bolig. Nu skal jeg villigt indrømme, at Karlekamrene paa Landet som Regel ikke frembyde et tiltalende Skue, selv om jeg ikke kan give det ærede Medlem for Aarhus nordre Valgkreds (Sabroe) Ret i, at deres miserable Tilstand har en væsentlig Skyld i Tjenestefolkenes Flugt fra Landet til Byerne, thi jeg tror ikke, at Tjenestekarlenes Værelser ere synderligt bedre i Byerne end paa Landet. Dette kan imidlertid ikke lægges alene Husbonden til Last. Ofte, og jeg er tilbøjelig til at tro oftest, skyldes det ligesaa meget Tjenestefolkene selv, der have en beklagelig Mangel paa Sans for Hygge og Orden, og ærede Medlemmer kende sikkert talrige Eksempler paa, at Husbonden har faaet Skam til Tak, naar han har forsøgt at skabe en vis Hygge i sine Folkekamre og vaage over en vis Orden dér. Imidlertid er der paa dette Punkt sket betydelige Forbedringer i de sidste Aar, og jeg skulde tro, at disse Forhold ville ordne sig tilfredsstillende ganske af sig selv, uden Lovbud. For at faa ordentlige Tyender er Husbonden interesseret i, at hans Tyendeværelser ere ordentlige, og Nybygninger ville sikkert blive indrettede saaledes, at de komme i Overensstemmelse med Tidens rimelige Krav. Men nu skal der altsaa ved Lovbud fastslås, hvor store disse Værelser skulle være, hvilke Møbler der skal være i dem, hvor mange Kvadratdecimeter Vinduerne skulle maale; der skal træffes detaillerede Bestemmelser, Bestemmelser, som vanskeligt ville blive overholdte, og som ogsaa